

מ"ת (ירושלים) 68461-02-19 - דויד ברוך סופר (עציר) נ' היועץ המשפטי לממשלה

מ"ת (ירושלים) 68461-02-19 - דויד ברוך סופר נ' היועץ המשפטי לממשלה ע"י ב"כ עו"ד יעל ביטון מפרקליטות
המדינה מחוזי ירושלים
מ"ת (ירושלים) 68461-02-19
דויד ברוך סופר (עציר)
נגד

היועץ המשפטי לממשלה ע"י ב"כ עו"ד יעל ביטון מפרקליטות המדינה (המחלקה הבינלאומית)
בית המשפט המחוזי בירושלים
[14.10.2019]

כבוד השופט אביגדור דורות
החלטה

לפני בקשה לשחרור המבקש לאלתר ממעצרו ולחילופין, בקשה לעיון מחדש בהחלטות לעצרו עד תום הליכי
ההסגרה.

רקע והחלטות קודמות

- ביום 10.2.19 הגישה ממשלת אוסטריה בקשה לממשלת ישראל להסגיר לידיה את המבקש לשם העמדתו לדין
באוסטריה (להלן: "בקשת ההסגרה").
 - ביום 27.2.19 הגיש המשיב לבית משפט זה עתירה (תה"ג 68392-02-19) להכריז על המבקש כבר-הסגרה (להלן:
"ההליך העיקרי").
- המבקש חשוד בביצוע עבירות הונאה בנסיבות מחמירות ועבירות הלבנת הון בשנים 2015 - 2017 במסגרת חברות
בארגון פשיעה.
- על פי הנטען, המבקש היה שותף להונאת חברות אוסטריות ולהעברת כספים שהושגו במרמה לחשבונות בנק זרים,
ובניהם חשבונות של חברות סלובקיות שנרכשו על ידי המבקש והוקמו לפי בקשתו.
- בד בבד עם הגשת העתירה, הגיש המשיב בקשה להורות על מעצרו של העורר עד תום הליכי ההסגרה נגדו, לפי
סעיף 5 לחוק ההסגרה, התשי"ד - 1954 (להלן: "חוק ההסגרה").

ביום 18.4.19 ניתנה החלטה בבקשת המעצר, בגדרה קבעתי כי על בסיס חומר הראיות שהוגש, קיימת תשתית ראייתית לכאורית המבססת את מעורבותו של המבקש בעבירות המיוחסות לו. עוד נקבע בהחלטה זו, כי מתקיימת עילת מעצר של מסוכנות וכן עילת מעצר של הימלטות. עוד נקבע כי לאחר שיוגש תסקיר שירות המבחן, תבחן השאלה אם קיימת חלופת מעצר שיהיה בכוחה להבטיח את תכלית המעצר, באמצעים שפגיעתם בחירות המבקש פחותה ממעצר מאחורי סורג וברז.

3. ביום 1.5.19 ניתנה החלטה נוספת, בעקבות הגשת תסקיר שירות המבחן, בגדרה קבעתי כי לאור הקושי הרב מאוד ליתן אמון במבקש, אין די באמצעים הנוספים (פיקוח אנושי ואלקטרוני) ובשווי הנכסים שהוצעו מטעם המבקש כערובה לקיום התנאים, כדי לאיין את המסוכנות ובעיקר את החשש מהימלטות.

ערר שהגיש המבקש על שתי ההחלטות האמורות נדחה ביום 16.5.19 (בש"פ 3167/19).

4. ביום 10.7.19 ניתנה החלטה נוספת, בעקבות עתירת המבקש לשחרורו ממעצר ולחילופין, בקשתו לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו עד לתום הליכי ההסגרה. המבקש טען כי בבית משפט השלום באשקלון התקיים הליך (צ"א 48268-02-19) ממנו עולה כי מתקיימת חקירה הנמצאת בעיצומה, אשר טרם מוצתה עד תום, וחקירה זו קשורה קשר הדוק להליך ההסגרה. נטען כי בטרם הושלמה החקירה, אין להמשיך ולהחזיק את המבקש מאחורי סורג וברז, במיוחד כאשר מעורב אחר בחקירה (ג'רמי אלוש) משוחרר בתנאים.

בהחלטה האמורה קבעתי כי בעיתי שבו הוגשה הבקשה אין מקום להיעתר לבקשה בדבר שחרור מידי, או לבקשה החילופית, בדבר עיון חוזר בהחלטה על המעצר עד תום הליך ההסגרה.

ערר על החלטה זו נדחה ביום 15.8.19 (בש"פ 5330/19).

טענות הצדדים

5. לטענת המבקש, חל שינוי נסיבות דרמטי בעקבות דיון שהתקיים ביום 10.9.19 בהליך העיקרי, בו הובהר (מפי כב' השופטת ח' לומפ), כי המשיב רשאי לעשות שימוש במסגרת בקשת ההסגרה רק בראיות שצורפו לבקשת ההסגרה שנשלחה מטעם ממשלת אוסטרליה ואין לעשות שימוש בחומרי חקירה שנאספו במסגרת החקירה בישראל, שנערכה לאחר הגשת בקשת ההסגרה.

לאור האמור, נטען כי הוחלט לעצור את המבקש עד לתום הליכי ההסגרה, על בסיס ראיות בלתי קבילות, שאסור היה על המשיב לעשות בהן שימוש. לטענת ב"כ המבקש, ככל שלא יוחלט על שחרורו לאלתר של המבקש, יש להעביר את הדיון למותב אחר, שלא נחשף לראיות הבלתי קבילות שמותב זה נחשף אליהן, לצורך דיון מחודש בבקשת המעצר.

6. לטענת המשיב, הודעותיו של המבקש בחקירתו בישראל הוגשו בדיוני המעצר ללא התנגדות וכי שלב המעצר אינו השלב המתאים לדיון בקבילותן של ראיות. עוד נטען כי לאור החלטת השופטת ח' לומפ בהליך העיקרי, יבקשו רשויות אוסטריה את הרשויות בישראל להסתמך גם על הראיות המאוחרות וכי בימים אלה עמלות הרשויות האוסטריות על הכנת הבקשה, אשר, כמצוות בית המשפט בהליך העיקרי, תועבר בצינורות הדיפלומטים בימים הקרובים.

7. בדיון שהתקיים בפניי ביום 10.10.19 נטען מטעם המשיב, כי ביום 29.7.19 הוגשו, בעקבות הדיון בהליך העיקרי שהתקיים ביום 10.7.19, 15 הודעות שנגבו מן המבקש על ידי משטרת ישראל בחודשים פברואר-יוני 2019 וצוין בהודעה לבית המשפט כי הודעות אלה נמסרו למבקש. בהקשר זה נטען על ידי ב"כ המבקש כי בדיון שהתקיים בהליך העיקרי ביום 10.9.19 נקבע כי המשיב רשאי לעשות שימוש בהליך ההסגרה רק בראיות שצורפו לבקשת ההסגרה ולא בחומר אחר. ב"כ המבקש פנה לאחר הדיון בבקשת הבהרה ובהחלטה שניתנה על ידי השופטת לומפ ביום 11.9.19 נכתב כך:

"במצב הדברים העומד לפניי כעת, העתירה המבוססת על החומר שצורף לעתירה, הא ותו לא".

על בסיס החלטת הבהרה זו טוען כעת הסניגור כי הודעותיו של המבקש במשטרה והמוצגים שנתפסו בביתו ובמשרדו, אינם יכולים לשמש כראיות לצורך ההחלטה האם יש להסגיר את המבקש לאוסטריה, והחלטת ההבהרה משפיעה גם על הליך המעצר עד תום הליכי ההסגרה, שכן בית המשפט לא היה רשאי להסתמך על ראיות אלה, כדי לקבוע שישנה תשתית ראייתית לכאורית להסגרת המבקש.

8. בדיון שהתקיים ביום 10.10.19 טענה ב"כ המשיב כי בלא מעט תיקי הסגרה נוהגים להסתמך על חומר חקירה שהינו תוצר של חקירת משטרת ישראל. לאחר הדיון הגישה ב"כ המשיב פירוט של פסיקה התומכת, לטענתה, בפרופוזיציה זו. עיינתי לאחר הדיון בפסיקה המדוברת, אולם אין למצוא בפסיקה זו תמיכה בטענה זו של המשיב. בתיק בש"פ 8417/17 היועץ המשפטי לממשלה נ' קוהרן (21.11.17) הסתמך בית המשפט על הודעות שנגבו בישראל, אולם עיון בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 24.9.17 מלמד כי חומר חקירה זה הוצג בעתירת ההסגרה עצמה (פסקאות 16-17 להחלטה). באותו מקרה נעצר המשיב ביום 18.5.17 ורק כעבור כחודשיים (ביום 13.7.17) הוגשה העתירה להכריז עליו בר הסגרה.

הוא הדין בתיק ב"ש (י-ם) 5486/08 היועץ המשפטי לממשלה נ' מאיו ואח' (21.10.09). באותו מקרה עצרה משטרת ישראל את המשיבים ביום 9.9.08 וחומר הראיות שנאסף, שכלל ראיות חפציות ואת הודעות המשיבים, הועבר לרשויות האכיפה בארה"ב (פסקה 4 להחלטה). לבקשת ההסגרה צורפו חומרי החקירה שנאספו על ידי משטרת ישראל והועברו לארה"ב (פסקה 5).

הנה כי כן, בהחלטות אליהן הפנתה ב"כ המשיב, חומר החקירה שנאסף בארץ על ידי משטרת ישראל הועבר לרשויות בחו"ל וצורף לבקשת ההסגרה, בניגוד לעובדות המקרה שלפניי, על פיהן רק לאחר הגשת בקשת ההסגרה, התקיימה חקירה בישראל, אשר הניבה 15 הודעות שנגבו מן המבקש בחודשים פברואר עד יוני 2019, אשר לא צורפו בשלב זה לבקשת ההסגרה.

9. לא זו אף זו, בתיק ההסגרה של מאיו ואח' ניתנה החלטה ביום 24.11.08 בה צוין כי ב"כ היועץ המשפטי לממשלה טען, ביחס לבקשת הסניגורים לעיין בכל חומר החקירה שהתקיימה בארץ על ידי משטרת ישראל, כי "החומר שיועמד לרשות המבוקש הוא החומר שעליו נסמכת בקשת ההסגרה, הא ותו לא". נטען מפי היועץ המשפטי לממשלה כי חומר חקירה שלא הועבר לידי המדינה המבקשת, אינו מצמיח זכות עיין. נראה, לכאורה, כי אין חפיפה מלאה בין עמדת המשיב בהליך שבפני לבין עמדת היועץ המשפטי לממשלה בעניין מאיו.

10. כידוע, מסגרת השיקולים הרלבנטיים להליך מעצר לצרכי הסגרה דומה בעיקרו לזו הקיימת בהליך מעצר רגיל (בש"פ 587/19 עקנין נ' היועץ המשפטי לממשלה (7.2.19)). בהליכי מעצר עד תום ההליכים נפסק כי מקומן של טענות בעניין קבילות ראיות הוא בהליך העיקרי ולא בשלב המעצר, ובינתיים ניתן לראות בהן כראיות לכאוריות לצורך המעצר עד תום ההליכים (בש"פ 2871/94 פרץ נ' מדינת ישראל (20.6.94); בש"פ 4533/12 גבן נ' מדינת ישראל (20.6.12) פסקה 9; בש"פ 4667/12 מקסים אזולאי נ' מדינת ישראל (28.6.12) פסקה 7). נפסק כי אין מניעה להסתמך, כבר בשלב המעצר, על ראיות אשר קבילותן אמנם מוטלת בספק, אך קיימת אפשרות כי הן יחשבו לראיות קבילות במשפט (בש"פ 6346/12 אטיאס נ' מדינת ישראל (13.9.12) פסקה 13; בש"פ 2514/09 מזרחי נ' מדינת ישראל (29.3.09) פסקה ו').

בענייננו, נטען על ידי המשיב כי הרשויות האוסטריות עמלות בימים אלה על הכנת בקשה, בגדרה יבוקש להסתמך בהליך העיקרי גם על הראיות המאוחרות וכי הבקשה תועבר בצינורות הדיפלומטיים בימים הקרובים. יתכן כי בעקבות הגשת הבקשה של הרשויות באוסטריה, תוגש בקשה לתיקון עתירת ההסגרה, על דרך של הוספת חומר הראיות הנזכר לעיל. בשלב זה, בהליך המעצר, אין מניעה להסתמך על החומר הנ"ל, לאור האפשרות הממשית כי הראיות יחשבו לחלק מעתירת ההסגרה.

11. להיבט האחרון, מתווספת העובדה כי הסניגור לא התנגד להגשת חומר הראיות שנאסף בארץ במהלך הדיונים בבקשת המעצר. הדברים נכונים הן ביחס לדיונים שנערכו בפניי, במהלכם הוגש חומר החקירה ללא התנגדות, והן בדיונים שנערכו בשני העררים שהוגשו על ידי המבקש לבית המשפט העליון, בהן לא הועלתה טענה בדבר הגשת חומר חקירה בלתי קביל, שבית משפט זה לא רשאי היה להסתמך עליו. סניגוריו של המבקש ידעו היטב כי חומר החקירה שנאסף על ידי משטרת ישראל אינו חלק מן החומר שצורף לעתירת ההסגרה ואף על פי כן, לא רק שלא התנגדו להגשתו, הם אף התייחסו אליו במהלך הדיון שבפניי מיום 4.4.19 (עמודים 8-9 לפרוטוקול), הצביעו על פערים בין הדברים שנרשמו בהודעות המבקש שהוגשו בדיון, לבין התייעוד החזותי המלא של חקירת המבקש (עמוד 11 לפרוטוקול) ואף הגישו דיסק און קי הכולל חלקים מחקירתו בארץ של המבקש (עמ' 20 לפרוטוקול, שורות 20-21).

בעניין זה, של משמעות העדר התנגדות להגשת חומר החקירה שנאסף בארץ, הסתמך הסניגור על סעיף 56 לפקודת הראיות [נוסח משולב], התשל"א - 1971. סעיף זה קובע כי ראיה שאינה קבילה במשפט פלילי ונתקבלה בטעות או בהיסח הדעת, לא תשמש הוכחה לאשמה ואין לבסס עליה שום פסק דין. בענייננו, אין מדובר במשפט פלילי, בו מתבררת אשמת המבקש. כידוע, בהליך המעצר לצרכי הסגרה, כמו גם בהליך ההסגרה עצמו, אין מקום לבחון את מהימנות הראיות, שכן מלאכה זו יש להותיר לערכאה השיפוטית שבפניה עתיד המבוקש להסגרה ליתן את הדין - אם יוסגר (בש"פ 8417/17 הנ"ל, בפסקה 14). משום כך, להעדר התנגדות הסניגור להגשת הראיות הנ"ל יש משקל ואין לקבל את טענות המבקש כי אסור היה לבית משפט זה, שדן בהליך המעצר, להסתמך על הראיות שהוגשו בחקירה שהתקיימה בארץ ואשר הוגשו ללא כל התנגדות.

12. עוד יש לציין, כי חומר החקירה שנאסף בארץ שימש בעיקר לצורך בחינת עילת המעצר של חשש מהימלטות ועל בחינת השאלה אם ניתן לתת במבקש אמון, להבדיל משאלת קיומה של תשתית ראייתית מספקת. נקבע, כי נוכח העובדה כי המבקש הודה בחקירתו בזיוף המסמכים ששימשו לפתיחת החברות וחשבונות הבנק שלהן, בבדיית זהות של אנשים שאינם קיימים במציאות, ובשימוש נרחב בחותמות מזויפות של עורכי דין, נוטריונים ואפוסטיל, קיים קושי רב מאוד לתת אמון במבקש (החלטה מיום 1.5.19, פסקה 11).

13. סוף דבר: אין לקבל בשלב זה את הבקשה לשחרור המבקש לאלתר או את הבקשה החלופית, לקיים דיון מחודש בבקשת המשיב לעוצרו עד לתום הליכי ההסגרה (בהתעלם מחומר החקירה שנאסף בארץ). שתי הבקשות נדחות בזאת. ממילא מתיירת הבקשה כי הדיון המחודש יתקיים בפני מותב אחר, שלא נחשף לחומר החקירה הנ"ל. המזכירות תשלח ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ט"ו תשרי תש"פ, 14 אוקטובר 2019, בהעדר הצדדים.